

MÖRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. 1 V. Évf.

Márkiseveci, 1925. június 7.

Broj 22. Szám.

Minister financ,

Í je prva gláva nasega financi-
elnoga vértüvanya, je zádnyo
récs dao vu tiszto dugoványi,
stera nász nájbole tézi, récs od
nasi dávcnsi tézkócs. Poszlaó
je píszmo predszedniki financsni
budžet pripravljajócsoga odbora,
ki rávno zdaj razpráva dohódke
i z-dátke za leto 1925/26, i stero
do nam tüdi podlaga dávcnsne
obremenitvi, da naj odbor dela
na tom, ka sze z-dátke na kém
ménso mero szprávjó, ár je
dávcnsna bremen preszégnoła
szvojo vizikoszt, dale nemre
sztiszkávati 'ze itak prevecs ob-
tercseni národ, koga dohódki
szo sze preci poménsali.

Previdénje pretercsenoszti
toga obdácse nógoda je tém
véksega poména, ár je prislo z-
kompetentnoga meszta, od osze-
be koga récs je v tomtáli odlo-
csilna. Ergo odbor previden mo-
re bidti pri poedini nametáva-
nyaj i predvszem meti more
sparavnoszt na vsze krajé, vu
vszê dugoványaj, kí bi dávek
povéksali. I gda tó 'ze szam
financsni minister more previditi
i zagotoviti, je vecs kak gvúšno
ka szo dávkí 'ze doszémao pre-
szégnołi tiszto mero, stero sze
imenüje postena obremenitev,
ednákomerno obdácse vszê
prebiválcov.

Nê je pa zadoszta sparav-
noszt na vsze kraje. G. minister
bi szamo tam mogao priziliti
odbor na sparavnoszt, gde sze
zaprávlanye godí. Prvlé pa kak
bi na sparaven proracsuna sztá-
vlanye je gori pôzvaó, bi sze za-
gotoviti moglo, gde i kak sze
naj spara. Míszlimo ka bi v-prvoj
vrstji sparati na dispozicijszkom
fondi, pri rázni oddelkaj, komis-
sijaj odboraj itd. itd. trbelo, ni-
kak pa sze sparavnoszt tak nesze
me razmeti, ka bi z proracsuna
(költségvetés) szpíosnov, toda z
povprecsnov sparavnosztjov ráv-
no tiszte náprave i dugoványa
mogle trpeti, stero bi escse i
vékso podporo i oszkrbo núcale.

Mí Prekmurci nemremo pra-
viti ka bi nam doszedásnya dr-
zavna financiálna *nesparavnoszt*
na velki haszek bíla. Nê szmo
dóbili doszémao níká drúgo, kak
rávno 'zeleznico i mósztkócs
Möre. Csi bi tó nê szoldacsije
strategicsna potrêba bíla, je
gvúšno ka bi tó tüdi nebi dóbili.

Vendar pa zdá, gda bi 'ze pra-
vico meli pricsakati kakso po-
mócs za Prekmurja vugodnoszt,
bi 'zaloszto bílô v tó linijo delati
sparanye i mogócsse nász, kí
szmo sze pomócsi dvanájszeto
vöro docsakali, od pomócsi sztem
zavrúoti, ka „sparati moremo.“

Nikak pa nemremo zatajiti
vendar te zádnye vöre trósta ve-
szelje, gda szam minister pripoz-
ná dácsse pretercsenoszt, szamo
edno nemremo zarazmeti, zakaj
je nê povedo tüdi i tó: v *tro-
iménoga národa vjedinyenoi
democraticsoj državi vszákí
podanik ednáke pravice more
meti i tüdi ednáko obdácse*

bidti. Ali mogócsse g. minister
nevê tó, ka pôleg tiszto, ka
sze povprecsno povszédik vecs
dácse placšuje kak pa v Srbiji i
v Crnoj gori, mi Prekmurci es-
cse sztosésztdeszét procentov
vecs dácse placšujemo, kak bi
réčno bílô? Tó je escse niscse
nê povedao g. ministri, ka bi
dónok on narédo v tomtáli pra-
vico i bi sze nad lüdsztvom szmi-
lúvalo? Csi bi sze tó zgódiło, bi
z ministra gvórom prevecs za-
dovolni bíli, vendar pa pri nag-
lásanyi sparavnoszti krivicsno
obtercsiti národ brez pomemb-
nésega nászaj, nász níkaj ne-
obveszeli.

Agent provokatöri.

Gro'znye Orjunásov zavolo vogrszki napiszkov. —
Píszma ráznim Prekmurcam.

Sto prevzeme odgovornoszt za konzekvence?

Sztári pregovor je, ka sze vrábli
nelovijo z bobnyom i rávno toj méroji
politiki mámo pristeti, ka sze je Prek-
murszki národ vtrô v té nôve razmere,
kak pa nógoda v nôvo obütel, brez véksi
incidentov, ka je pa v drúgi krajínaj
na dnévnóm rédi bílô. Tó je nê bíla
politika szlabe róke, nego politika *pat-
riotne previdnoszti*.

Prekmurszki národ tüdi nema
rad kakse incidente, témmenye nyemi
je pa zatô, kaj taksega provokérati.
Vendar pa tó nemremo potrditi, ka de
natelko potrplivi, ka bi sze na nyem
jahali. Zató je nyega csemerov nász-
haj tem energicsnési, kém bole ga za-
tô pripravijo. Persze ka za vsza tiszte
dogódke bodejo tak tiszti odgovorni, kí
szo lüdi natô delo prizilili, Vendar je
pa politicsne oblászti dužnoszt, ka vsze
takse neprijétnoszti 'ze v zacsetki pre-
hiti, ovak szmo míslénja, ka je szána
oblászti tüdi na pomócsi agent provoka-
törom, stero je do nyé menyé dosztojno.

Na riszálzske dnéve szo nísterni
lüdjé, rávnotak szamô ogengaszilno
drústvo v M. Soboti píszmeno povelje
dobilo od mesztné Orjune v M. Soboti
z podpiszkom nyé predszednika, tajnika
i z potrdov komandanta batalijonszko-
gokruga Orjune v M. Soboti, da vsze
napiszke v magyarszkom jeziki od-
sztrániti morejo v trê dnévaj, ár 'žalijo
narodni čut. To je prvi javen nasztóp
Orjune v Prekmurji i je nê interesen-
ten zató, ka szo ta píszma razposzlali
zavolo napiszkov, stero koncem-konca
tak nema véksega poména, nego zató,
ka szo vüpali jávno nasztópiti zdaj, po
zaszédbi v sésztom leti i gda znati mo-
remo tó, ka tó ne szhája zavolo 'zal-
jénja národnoga csüta té, gda szo
medtêmi néedni sürili za csasza volítev
v grozni vecsinaj letáke: 'Választóink-
hoz!« Dokecs bi na té léko pravli. ka
szo bíle nepotrêbne za kvarjenyé ná-
rodnoga csüta, tácsasz pa nemremo
povedati, ka bi kvarilí národní csüt
tiszti vogrszki napiszki, kí szo obdržáni

szamo za podarítvi szpómenek, ali pa
escse bole tiszti, kí *urádno zapoved
dájo* zarazmeti taksim lüdem, kí drú-
goga jezika nerazmijo, naj sze strofa
tak z-ognejo léko. To je edina isztina
i tó vszáká zdrava pamet tak zarazmi.

Vendar je v té píszmeni opomí-
naj escse nê nevarnoszti, szamo v tel-
ko, kak pride do toga edno privátno
drústvo, ka tiszto oblászti, kí je odgo-
vorna za réd szvojeja okóliša, kaked-
no za podrejeni fórum posztávi té, gda
odgovárjati za eventualne konzekvence
rávno tá oblászti bôde mogla. Zató
z dobrim náménom moremo pitati
politicsno oblászti ka naméni vcsiniti
'ze zdaj, dokecs je nê prekeszno, da sze
onemogócsi skodlivo delo posztranzski
neodgovorni 'oblászte' i tak nadalnye
gro'znye na skodo mérnoga dela, resz-
noga národnoga csüta i državianszke
szlobode' na temelji od kralá poszvet-
sene usztáve i obsztojécsi zákonov. Tó
je szamo odnász pridócsse dobrovolno
opominanye, z sterim odkriti scsémo
razburjenye lüdsztva 'ze zavolo té prvi
píszem, kí szo prislo od mesztné Or-
june v M. Soboti, da sze onemogócsi
nadalnye delo, kí bi mogócsse vékse
poszledice melo, od steroga pa národ
vsze odgovornoszt odríne odszêbe.

Té predrecsi szmo povedati mogli
tisztim, kí na skodo národne ideje z
szvojev nepotrplivosztjov néednok radi
vszecséjo pred v dobrom capási idócsse
delo, z sterim pobüdjavati priziljavajo
v národní naszprótné míszli. To pa
tébole, ár kak dobri národnjáki bi
znati mogli, ka csi doszémao nê, ven-
dar pa 'ze dnez po zaszédbi v sész-
tom leti more vszákí Prekmurec telko
národnoga csüta meti, da previditi
more, ka *veren i lojálén tisztoj dr-
zavi more bidti v steroj 'zivé i v
steroj szí krüh pridela*. Povprecsno
dnez 'ze tó tüdi zagotovimo léko da
tak more bidti, csirávno ka sze tó z
recsjóv i kricsanyom po cesztáj ne-
naglása. Zagotoviti pa moremo ponov-

no, ka je tó nászaj mérne politike,
stere ték pokvariti z pretiranosztjov nê
trbê. Zagotovimo pa brez vszáké posz-
tranzske míszli, kí naj poszvétí v düse
tisztim, kí szamo odzvína noszijo ná-
rodnoszti znaménje.

Je vsze mogócsse!?

To'zbe okóli vogrszki na-
píszkov. Kofjács szlozar je nigda v
Bácovi ramáj sztanúvao, gde szí je
tüdi, tákrát pa escse valáni, napiszek
dao naréditi. Persze ka po zaszédbi je
té napiszek z-briszati mogao, toda pre-
béłiti. Zmész medtem, ka je vrémena
'zelezen zôb trüpati zacseo sztêno toga
napiszka, sze je Kofjács 'ze v szvojo
lászto hízo preszelo. Na i zdaj? Zdáj
nê híznoga vértá, nego szamoga Kof-
jácsa priziljáva píszmeno povelje
Prekmurszke 'Orjune', prebéłiti té na-
píszek, csirávno na szvojoj hízi Kofjács
'ze szlovenszki napiszek má.

Edem brivec v M. Soboti je tüdi
dóbo píszmeno povelje, da naj v brívnicí
sze nahájajócsse vogrszke napiszke od-
sztráni, ár 'žalijo národní čut. Na
povelji je búo pecsat i podpisz koman-
danta 'Prleško prekmurski bataljonski
okrug Or-ju-na v M. Soboti.« Szezná,
szirmák brivec, kí szlovenszki nevê,
sze je odtoga pecsata tak presztraso,
míszlécs da ga 'batalijonska' koman-
da na 'einríkanje' pozáva, ka je vesz
nócs nê mogao szpati. Szrecca je pa
tó, ka szo nyemi na drúgi dén razlo-
zili posteni znanci odkoj jeszte gucs,
ovak niti na drúgo nócs nebi mogao
szpati . . .

Hodoska mladina je na riszálzszi
pondélek predsztávo stéla meti. Naj pa
nyim niscse nemre kaj bo'znoga' ocsi-
tati, tó predsztávo szo v szlovenscsini
i v magyarscsini naménoli obdržati, v
zvezi szlovenszki obmejní uradnikov.
Zgódiło sze je pa tak, ka zaman na
vsze prosnye obcsánov i uradnikov,
sze je magyarszka predsztáva nê do-
volila, nego szamo szlovenszka. Tó je
z-pretirane nacionalne sztráni na-
mesztno. ali tüdi szamo tam, gde je
vecsina prebiválcov v znányi urádnoga
jezika. Zdáj sze pa pritožújejo té pre-
biválci i dájo pítanye na competentno
oblászti: '1.) zakaj i v kakso formo je
nê dáno za tó predsztávo dovol-
jénje? 2.) Pitajo: ali szo nê edne držá-
ve deca Hodoski i Dolgavaski pôrgarje
kí rávno na tiszti dén szo szlobodno
obdržali magyarszko 'Falurossza'
predsztávo? 3.) Ali néednáko plácsajo
dácso, áldújejo péneze i csi trbê krv na
domovine oltár, ali sze nê ednáko man-
trájo i trpíjo za vszákdenésnyi krüh i
pre'zivilénje, pa dönok po edno létom
trüdapunom deli niti k-edno-vörnómi
veszeljê nemrejo pridti zató, ka szo
vögri i dönok lojáláni?«

K tomi komentára nemamo, tó
zavüpamo na competentno oblászti i
jávnoszt, vendar pa pripómimo na po-
mirjénje prizadeti, kak je od zgornji
pritožb razvidno, je oblászti respekté-
rala tozadevne urgence 'Orjune', ka
je pa v interessi národnoga zadovolsz-
tva napácsno.

Jegyző sors.

Hiába a sors csak kikerési magának az áldozatokat, kikkel a sok közül is mostohabban bánik el. Ilyeneknek szemelte ki a volt községi jegyzőket is, kik ma, sok évi buzgó és felelőségteljes munkájuk mellett, a falnak vannak állítva, ott állanak fizetés és állás nélkül. S hogy az ügy sürgőssége mellett a két érdekelt állam előlött napirendre térne, ahhoz egyiknek sincsen kedve. Pedig hát ez mindegyikének erkölcsi kötelessége volna.

Miután az ügy sehogy sem akar dülőre jutni, a türelmetlen, jobban mondva a megjáró fizetés kiutalására már régen megszorult helyzetük parancsára, már számtalan kérés, könyörgés, sürgetés után a közelmúlt napokban két ilyen jegyző, a többiek meghatalmazottjaként is, újra a bizonytalan és költséggel járó utnak kelt Beograd felé, hogy elsrhassák újra azt a régi nótát, hogy hát az ő jogos kívánságukat intézzék el immár, mert biz isten közelednek a nyomor felé.

Most azonban, nem mint eddig, nem is Prekmurje megválasztott képviselői útján keresik a megoldást, a szükséges protekciót. Most — sajnos — Vajdasági képviselőt csíptek meg, azzal próbálkoznak, s az utat már reményteljesebben tették meg. Hogy több eredménnyel-e, az más lapra tartozik, elég szomorú azonban megállapítani azt, hogy Prekmurjei voksokkal megválasztott képviselők kikerülésével kell a protekciót keresni.

Mi azonban azon a véleményen vagyunk, hogy a vajdasági képviselő is csak annyival segítheti előbbre az ügyet, amennyivel a most folyó SHS-magyar gazdasági tárgyalások folyamán ügyük a megérlelés felé közeledik. Vagyis, mert ez az ügy a két állam közös ügye, tehát míg

a tárgyalások eredményes befejezését nem nyernek, minden szóért, utért és költségért kár. Miután pedig már az utódállamokban élő nyugdíjasok ügyére sor került, reméljük, hogy a várvavárt sok-sok akta végre elintézésre kerül. Végső terminusa

elérkezett, s a pár Prekmurjei jegyző, aki az ügyben érdekelve van, most már remélheti, hogy az ügy nem fog csak úgy maradni, hanem megoldott probléma, mely után a pénz kiutalása már halasztást többé nem szenvedhet. Hisszük és reméljük.

Sztrájkjal fegyvetőznek a noviszádi kereskedők.

Noviszadról jelentik: Szombat délben a noviszádi kereskedők és iparosok száztágu küldöttsége jelent meg a kereskedelmi és iparkamarában, ahol a küldöttséget Mirosavljevics Koszta elnök és dr. Kocics Mirkó főtitkár fogadta. A küldöttség memorandumot nyújtott át az elnöknek és fölkérte, hogy juttassa azt el a pénzügyminiszterhez.

A memorandumban a noviszádi kereskedők és iparosok arra kéri a pénzügyminisztert, hogy fűgesszék fel azoknak az adóknak behajtását, amelyek

kizárólag csak a Vajdaságot terhelik. Azonfelül azt kéri, hogy a hátralékos adók behajtásánál a pénzügyi hatóságok kiméletelesebben járjanak el.

A noviszádi kereskedők és iparosok kijelentik a memorandumban, hogy ha a pénzügyminiszter kérésük teljesítése elől elzárkózik, hosszabb ideig zárva fogják tartani üzleteiket és személyzetük egy részét elbocsátják.

A kamarai elnök átvette a memorandumot és kijelentette, hogy pártolólág fogja fölterjeszteni a pénzügyminiszterhez.

A bírák harca a birói függetlenségért.

A bírák országos egyesülete Beogradban rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a bíróságok és államügyészségek szervezetéről szóló új törvényjavaslatokat vitatták meg.

A közgyűlést Rieztics Velja semmitőszéki bíró, az egyesület elnöke nyitotta meg. Rámutatott a bírák súlyos anyagi helyzetére és a birói függetlenség biztosításának szükségességére. Bejelentette, hogy a bírák többsége hajlandó kollektív lemondást benyújtani, ha a törvényjavaslatok a birói áthelyezhetetlenség elvét érintik. Egyik felszólaló felemlítette, hogy a miniszter a lemondással fenyegetőző bírának ezt válaszolta:

— Jó, vegyék kalapjukat és menjenek haza. Majd irnokokkal végeztetik a bíraskodást.

Gyorgyevics Jován, a szuboticiai törvényszék bírása azt hangoztatta, hogy az egyesületnek tovább kell folytatnia működését és meg kell erősíteni a szervezeteit.

Több elkeseredett felszólalás ezután reakciónak bélyegezte a bírák szülő törvényjavaslatot és csodálkoztak azon, hogy a miniszter nem inkább az ország törvényeinek egységesítéséről készített javaslatot.

A vajdasági államügyészek nevében Nikolics Richard noviszádi államügyész bírálta a törvényjavaslatot és követelte az államügyészek elmozdíthatatlansága elleni intézkedések törlését.

Végül a közgyűlés határozatot fogadott el, amelyben megállapítja, hogy a bíróságok szervezetéről szóló törvényjavaslatnak az az intézkedése, amely a bírák áthelyezhetetlenségének megszüntetésére vonatkozik, teljesen alkotmányellenes és tönkreteszi az igazságszolgáltatást. Követeli a határozat a bírák illetményeinek rendezését. Abban az esetben, ha a kormány és a parlament nem méltányolja az egyesület álláspontját, a határozat a következményekért minden felelősséget a parlamentre és a kormányra hárít.

Levél a szerkesztőhöz.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Legyen szives adjon helyet b. lapjában levelemnek, mert szeretnék pár megjegyzést tenni a »Novine« 22. számában »Mi i oni« című közleményre Irta ezt »Filos«. — Ki ez? Megmondom mindjárt. A cikk írója e név alá rejtőzött, mely egészben annyit tesz: filozofus. — Minden esetre, érdemül tudandó be neki, hogy volt benne anyói szerénység, hogy az egész nem írta ki, mert ezt a jelzőt ilyen munkáért felvenni igen nagy arrogancia volna. — Aki így, ilyen stílusban és ilyen igazságérzettel ír, az lehet — filós, vagy füles, vagy akármí, csak nem filozofus.

Hogy mennyire elfogult, az kitetszik minden gyűlöletes sorából, melylyel a prekmurjei magyar ujságokat támadja, ennél fogva magától értetődik, hogy az igazságtól nagyon is távol áll.

„Filos“-ról megállapítható, hogy jól tud magyarul, tehát eddigi tudományosságát magyar iskolának köszönheti, és ha valamikor filozofus lesz, még akkor sem tagadhatja majd el soha azt, hogy a magyar iskolának köszönheti azt a fundamentumot, amelyre tudományos ismereteinek tárházat fölépítette. — Miért nem mér tehát egyformán igazságos mértékkel a prekmurjei ujságok részére? Persze a „Novinének“ minden szabad! — De ha valamelyik magyar ujság meri szerény véleményét nyilvánítani, akkor már baj van, az »hujskál«, be kell zárni, felakasztani stb.

Igen, hogy a „Novine“ papír során, mint jó keresztényujsághoz illik, sok minden elfér. Például a magyarság rágalmozása, meg a pünkösdi stb. evangélium igen szépen megférnek egy oldalon. Ez így izléses, így szép! Ez lélekemelő olvasmány! — Pedig egy kevés igazságérzettel és felebaráti szeretettel más képen is kezelhetnék a prekmurjei magyarságot. A tapasztalás azt mutatja, hogy az e féle rugdalozásokat, köpködéseket, mosdatlan szájkodásokat azok követik el, kik a magyarságnak valamikor igen sokat mindent köszönhetiek. — Ezek most frontot csinálva a magyarság ellen fordultak egész gyűlölettel, s akik nem mennek velük, azokat megtegették magyaronoknak. — Ezt ok idealizmusból teszik. — Hála Istennek, nincsenek igen sokan, de akik vannak azok igen csunyak!

Ezek most rossz néven veszik a murszka szobotaiaktól, hogy miért merik sajnálni az eddigi oly nagylelki

A galagonya-bokor.

Elbeszélés. — Irta: B. J.

II.

A jegyző kezét csókolt a deli hölgynek és rőfögés forma hangok kíséretében mondá:

— Nagyságos asszonyom . . . he . . . he . . . nagyon örülök a mai szent napnak.

Tüskéssy Ferkó szintén kezét csókolt:

— Nagysád, az arkonyalát, higgye meg, hogy magam is ürvendek.

Hajki báró (igaz nevén Gávay Mici) is kezét csókolt:

— Szép nagysád, gratulálók!

És így sorba a többiek is. Mert a széles tornácra végig nyúló rengeteg asztalt teli ülték a vendégek.

Hanem ennél sajtáságosabb társaságot elképzelni is alig lehet.

Először is asszony nincs közöttük egy sem. A szépnemet egymaga képviseli a »bájdus uri dáma«, ki az

üdvözlések legkegyelmesebb elfogadása után az asztalfőn foglalt helyet. Nyögve, sziszegve ült mellé a vén ember, kit e gyarló földteke leghitelesebb okirata, az adókönyv, Dusai Zsigmondnak nevezett, a környék pedig »a pohos« mellék néven ismert.

Különben leggazdagabb és legköszvényesebb embere az egész vidéknek.

Legalább három patikát lehetne venni azon a rengeteg pénzen, melyet gyógyítószerekre kiadott, hogy podagrájától megszabadulhasson. Nem szabadult meg; e helyett azt a meggyőződést szerezte azon a temérdek pénzen, hogy az orvosi tudomány meg a szentelt víz körülbelül egy dolog.

Annál a hosszú asztalnál az egész környék elzüllött embere együtt van. Néhai földbirtokosok, kiknek ősi földjébe »új földbirtokos« aggatja az ekét.

Ott van egy hivatalától felfüggesztett csendbiztos, ki a földi igazságszolgáltatásért, saját szavai szerint, egy ütet taplót sem adna.

Ott gubbaszkodik a jegyző, kiről már volt szerencsénk említeni, hogy kicseppent, szinte gonosz ármánykodás miatt. Ezóta világ-gyűgyölet vett erőt a lelkén.

A kántor még hivatalában uralkodik, de már három ízben kapott az egyháztanáctól olyanforma biztatást, hogy »kiteszik« ha még egyszer . . . stb. Ez a háromszori biztatás, ha jól sejtem, egyenes összefüggésben áll a háromszori elalvással az orgona mellett, isteni tisztelet alkalmával. Az éneklő gyerekek (rugástól tartva) nem merték felköltani; hanem leszaladtak az egyházfűrt, ez pedig elég gyarló volt besugni a papnak.

Pedig annál a hosszú asztalnál a megye színe-java ült egykor.

A »bájdus uri dáma« helyét egy jóságos, szelíd képű urnő foglalta el. Az osztotta parancsait a sürgölődő cselédségnek, társalgott vendégeivel és simogatta a melléje huzódó nyulánk lányka barna fűrtös fejét.

A hol a világgylölő jegyző izzadt képe mosolyog és két kézzel gyüri magában a finom marhasültet, azon a helyen gyakran ült a megye alispánja és szórta kedélyes adomait a társaságnak, mint csiklandó fűszert az ételre.

A hol a »háromszori biztatást« nyert kántor pislog a földi gyönyörtől: ott annakelőtte a fűrgeszű főszolgabíró szokott ülni, ki a német uralom alatt, sajátkezüleg írta le a kalendáriumot, hogy kétféjü sást ne láthasson a nyomtatott példány bélyegén.

A néhai földbirtokosok helyén nem néhai birtokosok ültek feleségükkel együtt, kiket a ház urasszonya össze-vissza csókolt, mikor jöttek is, mikor távoztak is.

Ezt a régi képet a Zsigmond ur keze kitepte a rámból és ezt a más képet illesztette helyére.

(folyt. köv.)

örömmel hallgatott magyar prédikáció elmaradását! Hiszen hacsak tizen hallgatták is azt a magyar szent beszédet, még akkor is megérte, még akkor sem esett hiába.

De mit szól Filos ahhoz, hogy a prekmurjei vendég hall ma olyan szlovén prédikációt amit százan meg százan nem értenek meg? Vagy mit szól ahhoz, hogy a szegény halódó beteg nem tudja a halálos ágyán a gyónatójával megértetni magát, mert az nem beszél a prekmurjei szlovén nyelvet? — Ugy-e nagyon illenek, ha mi is így kiabálnánk most, hogy in-lamno! — Ha ezt nem hiszi Filos, akkor száljon le arról a magaslatról, ahol csak a bölcsek ülnek, s jöjjön ide az ugynevezett parasztnak közé, ha még esetleg nem volt köztük, akkor erről meggyőződhetik. De hallani fog még mást is, csak hallgassa meg a népet akkor, mikor őszintén, egészen elfogulatlanul saját szíve szerint nyilatkozik meg.

Micsoda aggodó gonddal félti gyermekeit, s az anya nyelvét, melyet eddig sikerült megőriznie. Mutason valaki egy eleven prekmurjei embert, aki szlovén anyanyelvét elfelejtette a magyar nyelv megtanulása ellenében. — Talán még maga Filos sem? — Ám mi megy ma — A prekmurjei sloven nyelv csak tájnyelv, mint ilyen nem kell semmi vonatkozásban, tehát törölendő úgy az iskolában, mint templomban, ahol a népművelésről van szó. — Vajjon ez jogos? Mit mondott Jézus Krisztus apostolainak? Menjetez és tanítsatok meg minden nemzeteket! — S az apostolok megfelelő nyelven szólottak a néphez. Mára mi a parancs? Az, hogy ne beszél a nyelvén, mert akkor megérte. Szomorú igazság ez, — de sajnos így van. — Ha ez nem sovinizmus, akkor semmi sem az. És ha ebben nincs politika, akkor semmiben sincs.

Tervszerűen megy itt minden a nép érdekében az ő megkérdezése nélkül. — Ismétlem, ezt azok csinálják, akiket a legsötétebb elfogultság, részben haszonkeresés, részben — mint ők maguk mondják, — bizonyos idealizmusból megszerzett szerepkör képesít arra, hogy ily irányban apostolkodjanak. Ám vigyázzanak ezek a Filos féle apostolok, hogy működéssel ne keressék el a lelkeket, mert akkor apostolkodásuk nyomán nem fog áldás lakadni, hanem átok. — Szerkesztő urnak minden tisztelettel PREK MÓRICZ

Glászi — Hírek.

— Pádec z-biciklina. G. Klimek trzávni komisár na veleimányi grofa Széchenyi v G. Lendavi je 27-ga mája nek neszrecsno szpadno z-biciklina, ka je vékse teleszne poskodbe trpo. Okolica G. Lendave ga szplosno zaluje, vendar sze pa vüpati kémpresnyemi zdrávlényi.

Kama mo pa tesli 2-ga i kama 9-ga av-gusztá t. l. ???

— Poszlano. G. Lendava 27. mája. G. Rediteli »M. Krajine«. Na vas cenjeni artikulus gledöcs da nescsemo postno zvézo z Mačkovci, Vam szledése odgovárjamo: Nam je vugodnésa trvéza z Rogošovci ár má vözno posto je nam bliže kak Mačkovci. Ka bi delali z paketi, gda trgövec ali apotekar dobí véksi paket? Pespostás bi ga teszti nebi mogao, püsztiti pa ga v Mačkovci gdé nebi mogli, ár poste péga, vozno posto nam pa direkcija nedovolí ár máli obracsáj mámo. Nam

je resitev edna. Ali dobimo do Rogošovec auto posto, ali vözno posto do Mačkovec, ki bi sze za rédno posto prerédila. — Podpisz.

GROSZ MANCI
HAHN PAVEL
zaročena

Fokovci,
Murska Sobota, május 30.

Nameszto drügoga poszebnoga naznanila.

— G. Lendava. 24-ga mája sze je vrso 'ze devéti gyúlés kraj. solszkoga szvéta rim. kat. söle v G. Lendavi. Na dnévnóm rédi je vekoma solszki proracsun za vucšno leto 1924/25. Persze proti null dohodkom je 13.000 Din. vödávanya, tö naj bi sze pokrilo z-solarov drügovernikov. Bili szo pacs dobri politiki vküper, escse i rázni sztrank kandidáti, kí szo sze pa vszedno zmötíli.

— Evangelicsanszke sinyorije rédni létü gyúlés bode t. l. junija 29-ga v G. Petrövcí obrázáni. Váznoszt toga gyúlésa, gdé bödo rázne pritozbe szkoncsávane, vendar në trbé poszebi povdárjati.

— Policijszka vöra. Uradni listz z dnéva 27. mája broj 47. vszebüje odredbo policijszke vöre za célo Slovenijo, kí za Prekmurje po szledécsem valá: v D. Lendavi i v M. Soboti célo leto krcsme do 23. kavarne do 24 vöre, po vesznicaj krcsme od 1. aprila do 30. szeptembra do 23 vöre, v zimi od 1. okt. do 31. márcza do 22 vöre szo léko odpréte. Vszáko — vrsztne tocsilnice, vinotoči, (tüdi „vinotoči pod vejo“ ali „žez ulico,“ ali za „stoječe goste“) sze morejo zapréti gda trgovine drügi vrszt. (Toje na vszáki velki szvétek céli dén, na szvétké drügi dén i po nedelaj ob 12 vöri, po delavni dnévaj pa ob 7 vöri zapréte morejo bidti. Vszáki najménsi presztöpek sze strofa z do 1000 Din. pénezi ali záporom do 14 dni. (Vecskrát odvzém obrti.)

— Szivenszurta magát. Horváth Mihály gazda, G. Lendavai gerent, mult hó 29-én reggel 3 órakor kiment a háza mellett lévő erdőbe, hol konyhakkéssel szivenszurta magát, mitől nyomban meghalt Öngyilkosságának oka gyógyíthatatlan ideghaja.

— Betörés. Vukajcs Mihályné Gor. Lendavai napszámosnö m hó 28-án kapálással volt elfoglalva a mezön, mialatt ismeretlen tettesek bemásztak ablakon keresztül a házába, honnan az összes ágy és ruhaneműjét ellopták, szegénynek rajta lévő ruháján egyebe nem maradt. Már hat éve mindig történnek hasonló esetek a környéken, biztos, hogy csak egy egyén praktizálja. Teltest keresik.

— Ev. esperességl évi közgyúlés az idén Péterhegyen lesz megtartva, még pedig f. hó 29-én Péter és Pál napján. Ezen a gyúlésen több panasz is tárgyalásra kerül minnél fogva a közgyúlés fontosságát nem kell nyomatékosabban hangsúlyozni.

— Korcsmai záróórát egész Slovenia területére szabályozó rendelkezés jelent meg a Hivatalos lap május 27 kelt 47 számában. Prekmurjéra eszerint következő a rendelkezés: M. Sobota és D. Lendaván egész éven át a záróóra korcsmákban 23 kavéházakban 24 óra. Minden más községben korcsmák április 1-től szept. 30. 23. órában, okt. 1-től márc 31. terjedő időben pedig 22. órakor zárandók. Borkereskedők bor-

mérők (pintések) (álló vendégekre is) ugy kötelesek zárni mint a rendes kereskedők, vagyis hétköznap este 7 órakor, vasárnap és ünnep délben (12 ó.), nagyünnepeken pedig egész nap zárva tartandók. Minden kihágás 1000 Dinárig terjedő pénzbüntetéssel vagy egész 14 napi elzárással toroltatik.

— F. évi junius hó 13-14 a Sokol mulatság alkalmából Murska Sobotában a 68. számú házban a boldogult Eberl Lajos által sajátkezüleg festett és rajzolt képeiből mükiállítás rendeztetik. Lesznek abban igen szép aquarellek, olajfestmények és tökéletes kivitelü szabadkézrajzok tetemes mennyiségben láthatók. A belépti díj személyenként 5 dinár, azonban a helybeli összes tanintézeteknek tanuló tanár uraik vezetése mellett díjmentesen megtekinthetik a kiállítást. A fent nevezett boldogultnak árvái ezennel a nagyjérdemü közönségnek becses pártfogását kéri.

— Kazán revízió. Mint ismeretes az ipartestületben szervezett géptulajdonosok kérvénnyel fordultak az iparfelügyelőséghez, hvgy az eddig minden évben megtartani szokott kazán vizsgálat helyett a régi rendszer szerint történjék, vagyis három évenként. Most érkezett le az erre vonatkozó válasz, melyben az ipartestület értesítettik,

hogy ezután a nyomtatás belső revízióval együtt minden ötödik, a külső revízió pedig minden második évben fog megtörténni. — Még nem egészen elégségesen, de mégis némi cél eléretett, melyet még fejleszteni lehet.

Hová megyünk f. év augusztus 2-án és 9-én ? ?

— Az új menetrend. F. hó 5-én lépett életbe, s mint más helyen az egész közöljük, M. Sobota — Hodos között ezután is csak két vonat fog közlekedni azon különbséggel azonban, hogy az eddig d. u. 3 ó. 50 p.-kor induló vonat helyet fél kettőkor fog indulni M. Sobotából

Pénezi — Pénz.

1 Dollár = D. 58—
100 Kor. Budapest . . . = , 0.0845
1 Schil. Becs = , 8.47
1 Kor. Praga = , 1.782
1 lira = , 2.4105

Zürichben 100 Din = 8.60 sfrk

BÉCSI és PÁRISI kalapujdonságok megérkeztek! A. Király M. Sobota.

VOZNI RED										
Ormož — Murska-Sobota — Hodoš.										
M	M	P	P	POSTAJE		P	M	P	M	
7032	7034	7012	7014			7011	7031	7013	7033	
II-III	II-III	II-III	II-III			II-III	II-III	II-III	II-III	
—	8.30	10.35	17.42	odh.	Ormož 15, 17	prih.	8.01	—	15.54	20.20
—	8.46	10.48	17.55	↓	Pavlovci p.	↑	7.46	—	15.45	20.05
—	9.06	10.59	18.06	↓	Ivanjkovci	↑	7.38	—	15.31	19.52
—	9.23	11.13	18.20	↓	Žerovinci	↑	7.24	—	15.17	19.27
—	9.44	11.31	18.38	↓	Ljutomer trg	↑	7.04	—	14.57	19.05
—	9.48	11.34	18.41	prih.	Ljutomer 17	odh.	7.00	—	14.53	19.00
—	13.31	13.31	19.46	prih.	Gornja Radgona	odh.	6.04	—	10.16	16.39
—	14.10	14.10	20.20	prih.	Radgona (Radkersb.)	odh.	5.45	—	9.50	15.44
—	10.25	21.55	19.10	odh.	Ljutomer 17	prih.	6.38	—	14.28	18.26
—	10.56	12.12	19.27	↓	Veržej	↑	6.22	—	14.12	18.05
—	11.27	12.29	19.44	↓	Beltinci	↑	6.05	—	13.55	17.34
—	11.46	12.43	19.58	prih.	Murska Sobota	odh.	5.50	—	13.40	17.05
5.30	13.20	—	—	odh.	—	prih.	—	8.53	—	16.35
5.44	13.34	—	—	↓	Pucinci p.	↑	—	8.41	—	16.23
6.00	13.50	—	—	↓	Moštjanci-Vaneča p.	↑	—	8.28	—	16.10
6.22	14.12	—	—	↓	G. Lendava-Mačkovci	↑	—	8.17	—	15.59
6.34	14.24	—	—	↓	Stanjovci p.	↑	—	7.55	—	15.45
6.43	14.33	—	—	↓	Petrovci-Križevci p.	↑	—	7.45	—	15.35
6.56	14.46	—	—	↓	Šalovci p.	↑	—	7.30	—	15.20
7.05	14.55	—	—	prih.	Hodoš	odh.	—	7.20	—	15.10



PETERKOVE-OCELNE-KOSE
REŽEJO-KAK-BRITVA

Z-hája vszako nedelo. Naprêplacilo za fr-tao leta v domovini: 15 Din. zvün SHS., 18 Din v Ameriko 20 Din. Cêna anonc za □ cm: med textom i izjave i poszlano 1-50 Din reklame 1- mali 'ogasz 0-70 Din i dâvek. Pri vecskrat popüzt.

Rökopiszî, kî sze ne szhrânijo i ne vrnêjo sze poslâjo: Reditelsztvo i oprâvnistvo Mörszka Krajina M Á R K I S E V C I br. 20. —: Postni csekovni racsun broj 12980. —:

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendök: M. Krajina szerkesztöség v. kiadóhivatal 20. posta MURSKA SOBOTA. —: Postatakarék számla száma 12980. —:

Megjelenik minden vasárnap Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegkört és nyiltér 1-50, rendes 1-—, apróhirdetés 0-70 Din és az illeték. Többszörinél engedmény.

GAZDÁLKODÁS.

Mikor és hogyan kell a mütrágyát kiszórni.

A mütrágyák hatásának nagyságára lényeges befolyással van az, hogy mikor és hogyan szórják ki azokat. E trágyáknak ugyanis abból a talajrétegből kell legnagyobb mennyiségben kerülniök, a melyben legtömesebb a növényzet gyökere, s olyan időben kell azokat kiszórni, hogy a mag csírázásnak indulásáig oldatba kerüljenek, hogy így feloldott állapotban azonnal táplálhassák a zsenge növényt.

Miután pedig a legkönyebben oldható foszforsav tartalmu trágyának a szuperfoszfátnak is kell egy-két hét hogy feloldódjon, hiba volna azt a maggal egyidejűleg elszórni, mert ez esetben a mag hamarabb kezd csírázni, mint a hogy a legtöbb esetben a szuperfoszfát feloldódott és így nem lesz képes táplálni a fejlődésnek induló növénykét, holott éppen ilyenkor van a növényeknek legnagyobb szükségük az erőteljes táplálkozásra. A vetést megelőzőleg tehát legalább 10—14 nappal kell a szuperfoszfátot kiszórni.

Az a kérdés továbbá, hogy jobb-e a szuperfoszfátot már a megszántott területre kiszórni, avagy helyesebb-e a szántást megelőzőleg kiszórni és a szántással alátakarni.

A legtöbb gazda természetszerűbbnek találja a szuperfoszfátnak a már megszántott területre való rászórását és sehogy sem tud megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy a kiszórt szuperfoszfátot alászántás segélyével mélyebb rétegbe hozzuk, mint a minő rétegben az elvetett mag fekszik. Pedig mégis ez az utóbbi eljárás a helyesebb, az tehát, hogy a szuperfoszfátot a vetést megelőző utolsó szántás előtt kell kiszórni, s így tehát a nem tulságosan mely szántással alátakarni.

A szuperfoszfát alászántásával csökkentjük az esetleg beálló szárazság káros hatását. A növényzetnek ugyanis az a tulajdonsága, hogy gyökérzetét a szerint bocsátja mélyebbre vagy kevésbé mélyre amiként táplálékát is mélyebben vagy kevésbé mélyen találja meg. Ha tehát a szuperfoszfátot a vetés szántás után szórjuk rá a földekre, akkor a talaj felsőbb rétege lesz gazdag tápláló anyagokban, így a növényzet is ezen legfelsőbb tápduc rétegből szedi tápláló anyag szükségletét, a melyet pedig kétségtelenül leghamarabb érint károsan a szárazság. Ha ellenben a szuperfoszfátot leszántjuk, a mikor is legnagyobb tömege 10—14 cm. melyre kerül a talajba, akkor ezen mélyebb talajrétegben kerül el leginkább a növény gyökérzete, a mely mélyebb talajréteg nem szárad ki olyan könnyen, mint a legfelsőbb, s így a mélyebben gyökerező növények tartósabb száraz-

ság esetén sem szenvednek a szárazságtól annyit, mint a sekélyen gyökerezök.

Ezekből a körülményekből kifolyólag tehát határozottan azt mondhatjuk, hogy helyesen az a gazda jár el, a ki legalább 1—2 héttel a vetés szántás előtt szórja ki a szuperfoszfátot, azt alászántja és beboronálja.

Sok az üres vagon. A közlekedésügyi miniszter 14.733—925. sz. leiratával értesítette a kereskedelmi- és iparkamarákat, hogy a boszniai vonalokon 1200 üres vagon és más vonalokon is sok üres teherkocsi vesztegel, úgyhogy az eddigi vagonhiánnyal szemben nagy felesleg van vasuti kocsikban. A minisztérium ezért felszólítja a kereskedöket, hogy ezt a körülményt felhasználva most igyekezzenek szállítási feladataikat, elsősorban a tüzifa- és szén- szállitmányokat lebonyolítani, nehogy a gabonakiviteli idény megindulásával ismét kocsihány álljon elő.

Diófa deszka

ötnegyedes, egy és fél köbméter mennyiségben száraz állapotban eladó ZRINSZKINÁL Morávci.

VABILO.

MARTJANSKA MLADINA

priređi v Martjancih dne 21. junija 1925 na dvorišči gostilne gosp. Fr. Bajzeka predstavo z narodno igro

Barica

v treh dejanjih

na katero cenjeno občinstvo vljudno vabi ODBOR.

V znánye sivéljam!

Ki znájo sívati, vendar pa k krojenyê ne razmijo, sze vu mojoj delavnici med ednim mészecom navcsijo lêko vsze kroje (szabást) oblêk in kapúto.

ROSENBERG D'ZUND'ZI
modni salon
Murska Sobota

Prodám posestvo,

20 oralov z lepo hišo, vse v najboljšem redu — gozd, sadonosnik, nyive — ter nekaj inventarja blizu trga MURECK v Fratah, pošta Marija Snežna.

Marija Jaušnik.

V Medjimurju

ednoga dobroga obracsája ze 30 lét obsztojécsa trgovina z mészanim blágom, z kresmenov koncessijov i z trogovinov z jajci sze pod vugodnimi piacsilnimi pogolji ODDÁ, ali z árende dá zavolo odszeljenoszi. 'Ze leznicska sztanica! Vecs sze zvê v opravnistvi lizta.

Muraközben

egy jó forgalmu 30 év óta fennálló vegyeskereskedés, italméréssel és tojáskereskedéssel kedvező fizetési feltételek mellett, **elköltözés** miatt eladó, vagy esetleg bérbe kiadó. **Vasuti állomás!**

Cim a kiadóhivatalban!

HALLO PRIJATEL!
ZNÁS STO JE TOU
MÁJER STEVAN
v Murški Soboti
na Radgonszkoj ceszti?

Tô je násztaresa firma szabolije i trgovina z gotovimi oblêkami. Csi scsês dobro oblêko po fal cêni dobiti, ali dober, garantêrani i po cêni stof i caig küpiti, te obiscsi tô Prekmurja násztaresa i nászolidnéso trgovino i szabolijo, pa sze zagvüsas.

Sladoled!

Sezona za sladoled je priçela, ter se dobi sedaj vsaki dan **sveži fini sladoled** v slašçičarni SIDONIJE NOVAK v M. Soboti. Kdor le enkrat ta izborni izdelek poskusi, postane naš stalen gost.

! Álljunk meg! egy pillanatra!

Minden rendes gazdának tudnia kell azt, hogy idôt, pénzt, munkát és munkást egyaránt csak úgy kímélhet a közelgô kaszálásban, ha beszerezi magának a valódi

„TÖRÖK“ KASZÁT

Éppen most érkeztek meg! Ugyancsak megérkeztek a legújabbfajta törhetetlen természetes kaszakövek Svédországból, ugyszintén „Tiroli kaszakövek“ is, melyek a jó kaszához hozzá illenek. Ily jó kaszát és kaszakövet beszerezni egyedül és a legolcsóbb árban, jótállás mellett csak:

HEKLICS ISTVÁN
vaskereskedőnél lehet
Murska Sobota.

Hallo Hallo goszpé i goszpôdje!!

Csi kâ lépoga i modernoga, dobroga i po fál cêni viditi scsête, te poglednite te nánovése Becs-ke i Pariz-ke szprotolêtna i létne damske krscsâke, steri szo zdâ prisli v

trgovino

A. Király M. Sobota

Dobijo sze tüdi po nânizjoj cêni: ti najmodernési förtoki za goszpé i deco z druka i z-glotta, nogavice za goszpé, moske i deco, perilo za goszpé i goszpôde i vsze vrszte drobno i krátko blágo. Szlamnati krscsâki za goszpé od 100—dinarov naprê

A. Király

trg. z krscsaki, perilom i krátkim blágom
M. Sobota (Bergerova hîza)

? Miért töri a ? fejét

hogy hol vásároljon kerékpárjához szükséges alkatrészeket, külső vagy belső gumit stb. varrógépjéhez szükséges alkatrészeket, mikor mindezeket:

FLISAR PAVEL

műszaki cikkek üzletében

(Berger-féle ház) M. Sobotában

jutányos áron megkaphatja. — Ugyanitt nagy raktár öngyújtókban és ennek alkatrészeiben. A legjobb tűzkövek, villanyzseblámpák és elemek, gramofon lemezek, tük és alkatrészek és varrógéptük nemkülönbén összes az e szakmába vágó cikkek állandóan és olcsón kaphatók.